

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Regionálna veterinárna a potravinová správa Michalovce, Sama Chalupku 22, Michalovce, zastúpenej spoločnosťou PUCHALLA, SLÁVIK & partners s. r. o., Kmeťova 24, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Dušan Slávik, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 321/2016 zo 14. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Regionálna veterinárna a potravinová správa Michalovce, o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2018 doručená sťažnosť Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Regionálna veterinárna a potravinová správa Michalovce, Sama Chalupku 22, Michalovce (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou PUCHALLA, SLÁVIK & partners s. r. o., Kmeťova 24, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Dušan Slávik, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 321/2016 zo 14. novembra 2017.

Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva: *„1. Sťažovateľ sa v konaní pred všeobecnými súdmi domáhal nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaný v období od 01.10.2008 do 30.09.2012 užíval nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, čím došlo na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu.*

2. Okresný súd Rožňava rozsudkom zo dňa 30.06.2016 sp. zn. 8C/20/2014 žalobu zamietol z dôvodu, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného nevzniklo, pretože jednak si zmluvné strany navzájom vrátili plnenia z neplatnej zmluvy a taktiež žalovaný neužíval v období rozhodnom pre uplatnený nárok predmetné nehnuteľnosti neoprávnene, ale na základe riadne uzavretej kúpnej zmluvy. Nárok žalobcu posúdil súd prvej inštancie taktiež ako rozporný s dobrými mravmi. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie sťažovateľ podal riadne a včas odvolanie.

3. Rozhodnutím zo dňa 14.11.2017 sp. zn. 6Co/321/2016 Krajský súd v Košiciach rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, pričom sa stotožnil so závermi a dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré doplnil tiež argumentáciou o nárokoch dobromyseľného držiteľa. Dospel k záveru, že žalovaný sa ako dobromyseľný

držiteľ bezdôvodne neobohatil, pričom jeho dobromyseľnosť trvala až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.“

Podľa názoru sťažovateľky rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 321/2016 zo 14. novembra 2017 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože napadnuté rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené, je nepreskúmateľné, vnútorne rozporné, nevyplýva z neho jednoznačné právne posúdenie veci, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je neúplné a nepresvedčivé.

Sťažovateľka v petite podanej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.11.2017 sp. zn. 6Co/321/2016 porušené boli.

II. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.11.2017 sp. zn. 6Co/321/2016 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľ má nárok na náhradu trov konania vo výške 390,50 €, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľkiných práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľka nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré jej zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého

zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstata námietok sťažovateľky vychádza z jej tvrdení o tom, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nebolo dostatočne odôvodnené, je nepreskúmateľné, vnútorne rozporné, nevyplýva z neho jednoznačné právne posúdenie veci, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je neúplné a nepresvedčivé. V sťažnosti sťažovateľka uviedla, že „*proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podáva sťažovateľ dovolanie podľa § 421 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu*“. Sťažovateľka sa prostredníctvom predmetnej argumentácie domáha ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom, ktorý zistil, že sťažovateľka ochranu svojich práv uplatnila aj

prostredníctvom podaného dovolania z 9. februára 2018 adresovaného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), o ktorom nebolo v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom ešte rozhodnuté.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka svoje námietky uplatnila v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu a v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené, musela byť sťažnosť odmietnutá ako predčasne podaná, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach zaoberal aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľku prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľka k dispozícii už iba možnosť podať sťažnosť na ústavnom súde v súvislosti s týmto rozhodnutím za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2018